

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

Ὁ Ν. Κοκοβίλιν διαδέχεται τὸν Βούλγαρον, ἐκλογὴ τοῦ συμβουλίου τῶν Προκρίτων, τὰ δημόσια ἔργα, χαρακτὴρ τῶν Προκρίτων, ἀγαφοί κατὰ τοῦ Γκιούστου, ὁ Μαστραζώνης Διευθυντὴς τῆς Ναυαρχίδος.
Θάνατος τοῦ Γκιούστου.

Μετά τὴν ἀποβίωσιν τοῦ ἐνδόξου Διοικητοῦ Βούλγαρη, οἱ Πρόκριτοι δι' ἀναφορὰς των, ἐξητήσαντο ἀπὸ τὸν Καπετὰν Πατᾶν τὸν τότε διευθυντὴν τῆς Ναυαρχίδος Νικόλαον Κοκοβίλιν, ὅστις περιεβλήθη μὲν τὴν ἐξουσίαν ταύτην διὰ τῆς εἰθισμένης μηλωτῆς, ἀλλὰ στερημένος τοῦ δημοκρατικοῦ πνεύματος καὶ τῆς δραστηριότητος τοῦ Βούλγαρη, ἐχρημάτισεν ἐκτελεστὴς μόνον τῶν ἀποφάσεων τῶν Προκρίτων. Μετὰ τὴν ἀφίξιν του συνεκροτήθη συνέλευσις γενικὴ ἐν τῷ Μοναστηρίῳ, ἐν ᾗ ἐκλεξάν παμφήρῃ τὸ Βουλευτικόν, οὕτως εἰπεῖν, σῶμα τῶν εἰκοσιτεσσάρων Προκρίτων, ἢ Ἀρχόντων, ὡς τοὺς ὀνόμαζον οἱ κάτοικοι εὐλόγως, διότι ἡ μεγαλοπρεπὴς σθαρότης, (ἥτις κατὰ τὰς συνεδριάσεις ἀνέπδκει εἰς τὴν μνήμην τοὺς παλαιούς Ἀρχοντας τῶν Ἀθηνῶν, ἢ τοὺς Γερουσιαστας τῆς Ῥώμης), ἦτον ἀφεικτον ἀποτέλεσμα τὸ πάθος, τὸ ὁποῖον πάντοτε ἐνέπιεν εἰς τοὺς προσερχομένους. Ἐξεδόθη πράξις περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Συμβουλίου τούτου, ὑπογεγραμμένη ὑφ' ὅλων τῶν μελῶν τῆς Συνελεύσεως ταύτης καὶ ἐπικυρωμένη μὲ τὴν μεγάλην σφραγίδα τοῦ κοινοῦ (*). Ἐν ἐνὶ λόγῳ κατεβλήθησαν δεκα ἑπτά

(*) Ἡ σφραγὶς αὕτη, μὲ τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ σφραγίζονται ὅλα τὰ (ΙΣΤΟΡ. ΥΠΑΡΑΣ)

δυνατὸν προσπίθεται, διὰ τὰ ἐνισχύσῃ τὴν νέαν
θεσμοθεσίαν.

Τὸ Συμβούλιον τοῦτο κατόπιν διηρέθη εἰς δύο
τμήματα πρὸς περισσοτέραν εὐκολίαν των, καὶ ὅ-
πως πάντοτε ἀλληλοδιαδόχως νὰ ἦναι παρόντες εἰς
τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου· ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἡ διάρκεια
τῶν ἐργασιῶν ἐκάστου τμήματος προσδιωρίσθη ἐ-
τησίᾳ, (ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τῶν κάτωθεν τριῶν ἐπι-
σήμων ἐγγράφων), ἅτινα καταχωρίζομεν περιερ-
γείας χάριν.

« Πάντες ἡμεῖς οἱ κάτωθεν ὑπογεγραμμένοι ἐπι-
» θυμηταὶ τῆς εὐταξίας, τῆς εἰρηνικῆς διαγωγῆς τοῦ
» λαοῦ, καὶ τῆς καλῆς πειθαρχίας (νηζαμίου), σήμε-
» ρον οἰκειοθελῶς καὶ εὐχαρίστως συνεκλέξαντες, ἀ-
» πεκαταστήσαμεν κοινῇ γνώμῃ Πρεσβύτας Πληρε-
» ξουσίου καὶ Συνδιοικητὰς μετὰ τοῦ Νικολάου Κο-
» κοβίλη, τοῦ Κυρίου Διάκ. Κουντουριώτη καὶ αὐ-
» τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ Γεώργιον, Δημ. Τζαμαδὸν, Γεώρ.
» Γκιώνην, Σπυρίδην Νικ. Μπουτούρη, Θεοδωρὴν
» Γκιόκα, Δημήτριον Κριεζῆ, Νικ. Γιακουμάκη, Ἀνα-
» στάσιον Θεοδωράκη, Ἀναγνώστην Παππᾶ Μα-
» νώλη, Κωνσταντῖνον Χ. Δαμιανοῦ, Γεώργιον Χ.
» Γκιώνην, Βασίλειον Νικολάου Μπουδούρη, Ἰω-
» ἄννην Ὀρλάνδου, Νικόλαον Οἰκονόμου, Βάθην
» Δοντζ, Γεώργιον Κιζωτόν, Ἀναγνώστην Οἰκονό-
» μου, Φραγκίσκον Βούλγαρη, Ἐλευθέριον Νικο-
» λάου Ἐλευθερίου, Παντελῆν Ἰωάννου Γκιόκα, Χ.

ἐπίσημα ἐγγράφα, (διότι ἄλλως ἔσαν ἀνίσχυρα) ἔχοντα ἐγκυριασμένον
ἐν τῇ μέσῃ τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ εὐλογούντος, καὶ φέροντα τὴν ἐπι-
γραφὴν «Σφραγὶς τῆς κοινότητος Ὑδρας», ἡτο διαγραφέντα εἰς πέντε μέρη·
τρία μέρη ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐκράτει ἐν ἑξ' αὐτῶν, ἑκατὸν δὲ μέρος ἔ-
φερε τὴν λαβὴν μετὰ τὴν ἐποίησιν, ἐνεύμενα εἰς τὴν ἐγύστεν ἢ σφραγίδα.

» Κανελάκη», Ἀνδρέαν Β. Μπουδούρη, καὶ Χ. Ἀ-
 » ναγνώστην Ζερβόν, πρὸς τοὺς ὁποίους δεδώκαμεν
 » πᾶσαν πληρεξουσιότητα τόσον εἰς τὰς ἐμπιπτού-
 » σας ὑποθέσεις τῆς πολιτείας μας, ὑψηλὰς, ἡγε-
 » μονικὰς, ὅσον καὶ εἰς τὰς πολιτικὰς καὶ μερικὰς
 » ἡμῶν τε καὶ τῶν συγκατοίκων μας.

» Ὅλα τὰ κατὰ καιρὸν πεπραγμένα (ὅποια καὶ
 » ἀνῶσι) θέλει λογισθῶν παρὰ πάντων ἡμῶν ἀρε-
 » στὰ καὶ ἀναντιρρήτως δεκτά.

» Διὰ τὸ τοιοῦτον βάρος, τὸ ὁποῖον ἀμισθί ἀν-
 » λαμβάνουσιν, εἵμεθα καὶ αὐτοὶ εἰς χρέος ἄφρευκτον.
 » ὑποσ ὄμενοι αὐτοῖς, ἐὰν καὶ ποτὲ ἐπισυμβῇ ἡθε-
 » λεν ὑψηλῶς καταδρομή τις, τόσον ἐπὶ πάντων αὐ-
 » τῶν Προεστώτων, ὅσον καὶ εἰς τινὰς, ἢ καὶ εἰς ἓν
 » μόνον ἐκ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ αὐτῶν, νὰ συντρέξω-
 » μεν αὐτοὺς ὅλαις ἡμῶν δυνάμεσι καὶ τρόποις παν-
 » τοίοις, ὑπερμαχόμενοι δι' αὐτοὺς, ἢ δι' αὐτὸν τὸν
 » ἓνα μόνον, λόγῳ τε καὶ ἔργῳ, μέχρι κοινοῦ πάν-
 » των ἡμῶν θανάτου· τέλος πάντων ἢ καταδρομῇ
 » αὐτῇ, ἢ δικαίᾳ, ἢ διαβολικῇ, θέλει λογισθῇ κοι-
 » νῇ καὶ ἰδίᾳ πάντων ἡμῶν τῶν ὑπογεγραμμένων
 » καὶ τοῦ λαοῦ, χωρὶς καμμίας ἐξαιρέσεων.

» Προσυσχόμεθα τῶν ἰδίων Προεστώτων, ὅτι
 » ἐὰν καὶ τινὰς ἀτακτῆται ἤθελεν ἐπὶ τὴν πολιτεί-
 » αν μας, ἢ καὶ πολλοί, οἱ ὁποῖοι ζητήσωσι νὰ βλά-
 » ψουν τὴν κοινὴν ἡσυχίαν, καὶ νὰ διασεύουν τὸ
 » Νεζάρι, καὶ τὴν ἀποκατασταθεῖσαν εὐταξίαν, καὶ
 » οἱ ἀποκατασταθέντες πληρεξούσιοι Προεστώτες
 » εἰς τοιαύτην περίστασιν ζητήσωσι τὴν συνδρομὴν
 » μας, εἵμεθα πάντες οἱ ὑπογεγραμμένοι τότε εἰς ἄ-
 » φρευκτον χρέος νὰ συμβοηθῶμεν αὐτοὺς λόγῳ
 » τε καὶ ἔργῳ, καθυποβάλλοντες σὺν αὐτοῖς τοὺς

- » παραχοποιούς καὶ στασιαστὰς ἐκείνους, καὶ κατα-
 » τρέχοντες αὐτοὺς μέχρι θανάτου.
 » Οἱ ῥηθέντες πληρεξούσιοι Προεπιτῶτες, ἔχου-
 » σιν ὅλον τὸ ἐλεύθερον νὰ διαταχθῶσιν εἰς ὅσας
 » τάξεις ἐν τῷ ἀναμεταξύ των κρίνωσιν εὐλογο-
 » φανεῖς πρὸς εὐκολίαν τῆς Διοικήσεως· ἡμεῖς δὲ
 » ὑποσχόμεθα πρὸς αὐτοὺς, καὶ τοὺς κατὰ καιρὸν
 » διὰ ψήφου καὶ ἐκλογῆς καθεδρεύοντας, σέβας καὶ
 » ὑπακοήν εἰς ὅλας των τὰς ἀποφάσεις.

Ἰδρα α'. Δεκεμβρίου 1813.

Μανώλης Γιάννη Πάνου.

Θεοχάρης Γιάννη Μιχάλη.

Ἰωάννη Χ. Γεωργίου Ποριώτου.

Κοσμάς Γιανίτζη.

Κυριάκος Μπρούσκου.

Ἀναγνώστης Δημήτρη Θεοδωράκη.

Λάζαρος Ἀναστάση Κοκκίνη.

Ἀναγνώστης Βώκου.

Κατ'ῆ Βάθης.

Θεοφίλης Ῥήγα.

Παντελῆς Νέγκα.

Λάζαρος Γκίκα Δρένι.

Ἀναγνώστης Ἀναστάση.

Νικολός Κισσέ.

Γκίκας Μελαχρινός.

Ἀναγνώστης Γκορβιγιάννης.

Χ. Πλίας.

Μανώλης Νέγκα.

Γκίκας Κοσμᾶ.

Νικόλαος Λαζάρου Νέγκα.

Κατ'ῆ Σταμάτης.

Μανώλης Λισμάνης.

Ἰωάννης Κριεζής.

Δημήτριος Γιάννη Κοκκίνη.

Χ. Γιάννης Νέγκα.

Σταμάτης Ρέστη.

Χ. Φρατζέσκος.

Ἀναγορευθέντες διὰ κοινῆς ψήφου Προεστῶτες
 » Πληρεξούσιοι ἐπὶ τῆς νήσου καὶ πολιτείας ταύτης
 » πάντες ἡμεῖς οἱ ἐν τῷ ἀποδεικτικῷ τούτῳ συμ-
 » περιλαμβανόμενοι εἰκοσιτέσσαρες τὸν ἀριθμὸν κατὰ
 » τὸ ἔγγραφον κοινῆς ἐκλογῆς στερεωμένον εἰς τὴν
 » α' Δεκεμβρίου 1813, ἐνεκρίθη τότε παρὰ πάντων ἡ-
 » μῶν ἔργον καλὸν (διὰ ν' ἀπσκαταστήσωμεν εὐκο-
 » λωτέραν τὴν Διοίκησιν) νὰ διαταχθῶμεν εἰς δύο
 » τάξεις, ἀνὰ χρόνον ἓνα ἐκάστη νὰ διοικῇ, τὸ δ.
 » ποῖον στερεώσαντες, ἔπεσεν ὁ κληρὸς διὰ τὸν χρό-
 » νον 1813 ἡ Δεκεμβρίου ἄχρι τοῦ χρόνου 1814 Δε-
 » καμ. ἂ ἐπὶ τοὺς Κυρίους Α. Κουντουριώτην Δ. Κρι-
 » εζήν, Σ. Ν. Βουδούρην, Α. Παππαμανώλην, Α.
 » Θεοδωράκην, Β. Δοντᾶν, Γ. Δοκόν, Ν. Οἰκονόμου,
 » Γ. Κιβωτόν, Π. Ι. Γκίκα, Χ. Κανελάκην, καὶ Α.
 » Ζερβόν, οἵτινες παραλαβόντες τοὺς χαλινούς τῆς
 » Διοικήσεως μετὰ τοῦ Καπετάν Ν. Κοκοβίλη, Δι-
 » οικητοῦ τῆς πολιτείας μας, ἐκυβέρνησαν αὐτὴν ἐ-
 » ξαίρετα· πρὸς εὐχαρίστησιν τῶν ὁμοίων ὑποχρό-
 » μεθα οἱ ὑπογεγραμμένοι, εἴν κακοποιὸς τις ἤθελε
 » ζητήσῃ ποτὲ νὰ παρενοχλήσῃ τινὰ ἐξ αὐτῶν, ἢ
 » διαβάλλῃ ἓνα ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν ὑπερτάτην ἐξου-
 » σίαν, καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ κακοποιοῦ συκοφαντού-
 » μενοι, ἤθελε κατατρεχθῶσιν ὑψηλῶς, νὰ συνδρά-
 » μωμεν αὐτοὺς ὅλαις ἡμῶν δυνάμεσι καὶ τρόποις
 » παντοίοις, διαφενδύοντες τοὺς μέχρι κοινοῦ πάν-

» των ἡμῶν θανάτου, νομιζομένη ἡ καταδρομὴ αὐ-
 » τη κοινῇ ἡμῶν τε καὶ τῶν συγκατοίκων ὅλων χω-
 » ρίς τινα πρόφασιν ».

(Τ. Σ.)

Ὑἔρα ἀ. 106ρίου 1814.

Ἐπονται αἱ ὑπογραφαὶ τῶν πολιτῶν

« Ἡμεῖς οἱ ὑπὸ τοῦ κοινοῦ τούτου ἀποκαταστη-
 » μένοι Πληρεξούσιοι Προεστώτες εἰς τὴν νῆσον
 » καὶ πολιτείαν ταύτην διὰ κοινοῦ γραμματος στε-
 » ρεωμένου εἰς τὴν ἀ. Μαΐου 1818 ἔχοντες ἄκραν
 » προθυμίαν καὶ ἐπιμέλειαν εἰς τὴν ὀρθὴν εὐκολί-
 » αν τῆς διοικήσεως τῆς πολιτείας μας, συναθροί-
 » σθέντες σήμερον ἅπαντες εἰς ἓν, ἐκρίναμεν εὖ-
 » λογον κοινῇ ψῆφῳ καὶ ἀπεφασίσαμεν στερεοῦντες
 » τὴν ὑπὸ τοῦ κοινοῦ ἐκλογὴν καὶ ἀποκατάστασιν
 » μας εἰς τάξεις τρεῖς· δηλαδή ἡ μὲν πρώτη, ἡ πε-
 » ριέχουσα διὰ κλήρου τοὺς Κυρίους Δημήτριον
 » Τζαμαδὸν, Γεώργιον Κουντουριώτην, Φραγκί-
 » σκον Βούλγαρην, Δημήτριον Κριεζῆν, Γεώργιον
 » Χ. Γκιώνην, Ἀναγνώστην Οἰκονόμου, καὶ Ἀντώ-
 » νιον Βώκου, σὺν αὐτοῖς δὲ καὶ τὸν Καπετὰν Νι-
 » χόλαον Κοκοβίλην, θέλει ἄρξει τὴν διοίκησιν τῆς
 » πολιτείας μας πληρεξουσίως καὶ ἀνεξαρτήτως ὑπ'
 » οὐδενὸς ἀπὸ ἀ Μαΐου 1818 μέχρι ἀ Μαΐου 1819
 » χρόνον ὁλόκληρον, ἡ δὲ δευτέρα, ἡ περιέχουσα
 » τοὺς Κυρίους Λάζαρον Κουντουριώτην, Σταμά-
 » την Μπουδούρην, Ἀναστάσιον Θεοδωράκην, Ἀ-
 » ναγνώστην Παππᾶ Μανώλην, Γεώργιον Κιβωτόν,
 » Ἀνδρέαν Δημ. Βώκου καὶ Ἀναγνώστην Γιουρδῆν,
 » θέλει λάβει τοὺς χαλινοὺς τῆς διοικήσεως μετὰ

» τὴν συμπλήρωσιν τοῦ χρόνου καὶ κατάπαυσιν τῶν
 » πρώτων, ἔχουσα καὶ αὐτὴ πληρεξουσιότητα καὶ
 » ἀνεξαρτησίαν ἀπαράλλακτον τῆς πρώτης καὶ
 » ἰσοδύναμον· ἡ δὲ τρίτη, ἡ περιέχουσα τοὺς Κυρίους
 » Γεώργιον Γκιώνην, Θεοδωρὴν Γκίκα, Βασίλειον
 » Μπουδούρη, Ἰωάννην Ὀρλάνδου, Νικέλαον Οἰ-
 » κονόμου, Μανώλην Τομπάζην καὶ Παντελὴν Γκίκα,
 » θέλει ἀναδεχθῇ τὴν διοίκησιν κατὰ τὴν συμπλήρω-
 » σιν καὶ κατάπαυσιν τῆς δευτέρας, (ἥτις θέλει παύ-
 » σει τὴν 1^η Μαΐου 1820), καὶ θέλει ἔχει καὶ αὐτὴ
 » ἰσοδύναμον πληρεξουσιότητα καὶ ἀνεξαρτησίαν ἀ-
 » παράλλακτον τῆς πρώτης καὶ δευτέρας, ἄρχουσα
 » 1^η Μαΐου 1820 καὶ παύουσα Μαΐου 1^η 1821.

« Ὅλα τὰ κατὰ καιρὸν ὑπ' αὐτῆς τῆς πρώτης
 » τάξεως πραχθησόμενα, ὅποια καὶ ἀνσταθῶσι, θέ-
 » λουσι· λογισθῇ παρ' ἡμῶν τῶν ὑπογεγραμμένων
 » ὀρθά, ἀρεστά καὶ ἀναντιρρήτως δεκτά· ὑποσχό-
 » μενοι πρὸς τούτοις τῆς εἰρημένης πρώτης τάξεως,
 » ὅτι ἐὰν ἐπισυμβῇ ἤθελεν αὐτῇ ὑψηλῶς καταδρο-
 » μὴ τις ἐφ' ὅλης αὐτῆς, ἢ ἐπὶ τινων, ἢ ἐφ' ἑνὸς μό-
 » νου ἐκ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ αὐτῆς, νὰ συντρέξωμεν
 » αὐτοὺς προθύμως καὶ ἀπροφασίστως ὅλαις ἡμῶν
 » δυνάμεσι, ὑπερμαχόμενοι δι' αὐτοὺς, ἢ δι' αὐτὸν
 » τὸν ἕνα μόνον, λόγῳ τε καὶ ἔργῳ μέχρι κοινοῦ πάν-
 » των ἡμῶν θανάτου· εἰς τρόπον ὅπου ἡ καταδρο-
 » μὴ αὐτῇ θέλει λογισθῇ κοινὴ καὶ ἰδία πάντων ἡ-
 » μῶν τῶν ὑπογεγραμμένων χωρὶς τινα ἐξαιρέσειν».

Ἦδρα 1^η Μαΐου 1818.

Δημήτριος Κριεζῆς.

Σταμάτης Ν. Μπουδούρη.

Ἀναγνώστης Παππᾶ Μανώλη.

...ας Δ. Βώκου.
 Αναγνώστης Γιουρδής.
 Αάζαρος Κουνουριώτης.
 Γεώργιος Γκιώνης.
 Θεόδωρος Γκίκα.
 Νικόλαος Οικονόμου.
 Μανώλης Ν. Τουμπάκης.
 Ιωάννης Όρλάνδος.
 Παντελής Γιάννη Γκίκα.
 Αναστάσης Θεοδωιάκης.

"Ισον ἀπκράλλακτον τῷ καθολικῷ μένοντι παρὰ
 τῇ κοινῇ Καγγηλαρίᾳ.
 (Γ. Σ).

Τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου οὐδόλως μετεῖχον τῆς
 συνήθους εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος διαφθο-
 ρᾶς τῶν Ἀρχόντων. Πλούσιοι ὑπηρετοῦντες πάντοτε
 αἰεὶ μισθοῦ τὴν πατρίδα, οἱ πρόκριτοι τῆς Ὑδρας
 δὲν κατήγορήθησαν ποτὲ ἕνεκα καταχρήσεων· ἐξ
 ἐναντίας, ὑπάρχουσιν ἄπειρα παραδείγματα ληστει-
 κῶν συνθηρμῶν τῶν Προκρίτων εἰς ἐκτάκτους ἀ-
 νάγκας τοῦ Κοινοῦ. Δὲν φαίνεται πιθανόν, εἶναι ὅ-
 λως ἀληθέστατον, καὶ συνεχὲς γεγονός εἰς τὴν ἱ-
 storia τῆς Ὑδρας, ἡ ἔντιμος ἐκείνη αὐταπάρνησις
 τῶν Ἀρχόντων περὶ τὴν διοίκησιν τοῦ Κοινοῦ, ἐνῶ
 εἰς πολλὰ ἄλλα μέρη ἐθεώρουν τὴν ἐξουσίαν ὡς
 μέσον πορισμοῦ, καὶ οὐχὶ θυρόνουςαν ἐκπλήρωσιν
 καθήκοντος πρὸς τὴν πατρίδα. "Αν καὶ οἱ Ἀρχον-
 τες εἶχον τὰ πάθη τῶν, καὶ ἕκαστος ἠδύνετο νὰ
 σκέπηται κατ' ἴδιον τινα τρόπον εἰς τὰ μερικὰ
 ζητήματα, ὅλοι ὁμως ἐβλεπον πρὸς τὸ γενικὸν συμ-
 φέρον τῆς πατρίδος, καὶ συνηνοῦντο εὐθὺς ἀπέναν-
 τι τοῦ κινδύνου.

Ἡ θέσις των ἐν τῷ Ὀθωμανικῷ Στόλῳ ἀξιωματικῶν Ὑδραίων μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Βούλγαρη καὶ πρὸ τῆς ἐπικλήσεώς του ἦτον ἐξουσία, διὰ τὸν τόπον, μάλιστα δὲ ἡ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ναυαρχίδος, ὅστις, εὐρισκόμενος πολὺ πλησίον τοῦ Καπετὰν Πασᾶ, εἰσήγε τρόπον τινα τὰς ὑποθέσεις εἰς τὸ ἀνέκκλητον Δικαστήριον αὐτοῦ· ὥστε βλέπομεν ὅτι, μετὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ Κοκοβίλλα, διωρίσθη ἀντ' αὐτοῦ Διευθυντὴς τῆς Ναυαρχίδος ὁ Κωνσταντῖνος Γκιουστος, οἱ Πρόκριτοι ἐξηγέρθησαν κατ' αὐτοῦ, φοβούμενοι τὴν μετὰ τοῦ Κουντουριώτου συγγένειάν του ὡς πρὸς τὴν μέλλουσαν ἐπιβρόχην αὐτῶν, καὶ ἐντεῦθεν ἀλλεπάλληλοι ἀναφοραὶ τῶν Προκρίτων τοῦ ἔτους ἐκείνου τῆς Διοικήσεως πρὸς τὸν τότε Ναύαρχον Τοπάλ Πασᾶν, ἀπήτησαν παρ' αὐτοῦ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ Γκιουστου, διὰ τοῦ Δημητρίου Μαστραντώνη. Κατηγορεῖται ὁ Γκιουστος διὰ ψευδῶν ἀποδιδομένων εἰς τὴν γνωστὴν τῷ Τοπάλ Πασᾶ ἱκανότητα καὶ ἐμπειρίαν του, καὶ ἐγένετο λόγος περὶ τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Ὑδρας πρὸς τὸν Μαστραντώνην, οὐδεμία ἐνέργεια ἐγένετο ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν. Κατηγορήθη ὅμως ἐπὶ χροσίου καὶ ἀργυρίου; Αἱ παρακλήσεις των ἐθεωρήθησαν δικαίου πρώτης τάξεως Τουρκικῆς, καὶ μετ' αὐτοῦ πολὺ πραγματοποιεῖται τῷ 1816 ὁ διορισμὸς τοῦ Μαστραντώνη, ὅστις ὅμως, ἂν καὶ γενναῖος καὶ ναυτικὸς ἐμπειρος, ἦτον ἀνίκανος εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς Ναυαρχίδος, ἀπαιτούσης ἀνθρώπων πολλὰ ἔτη ἐμβιώσαντα ἐντὸς τοῦ Στόλου, ἐν ᾧ αὐτὸς ποτὲ δὲν ἐχρημάτισεν ἐν αὐτῷ. Μετὰ δὲ διετίαν βλέπομεν πάλιν τὸν Γκιουστον ἀναβαίνειν εἰς τὸ προσητεριόν του ἀξίωμα ἕνεκα τῶν πολλῶν προτερημάτων.

του καὶ τῆς ἰδιαιτέρας εὐνοίας τοῦ Τοπάλ Πασᾶ, ἐν ᾧ διέμενε μέχρι τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, κατὰ τὴν ἐκρηξιν τῆς ὁποίας, προδοθεὶς, ὡς φιλικὸς ἑταῖρος, καὶ ἀνακαλυφθεὶς ἐν τῷ ἀσύλῳ, τὸ ὁποῖον τῷ ἔδωκεν ἡ εὐνοία τοῦ Τοπάλ Πασᾶ, κατεσφάγη πρὸ ὀφθαλμῶν του, μὴ δυνηθέντος τούτου νὰ τὸν σώσῃ, μ' ὅλας τὰς προσπάθειάς του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

Φορολογία. Ποσὸν αὐτῆς. Προνόμια τῶν Ὑδραίων.

Οἱ τοσούττεκιοι. Ταβέληφις Ὑδραίων. Τὸ Καρ-

λαγατισιον. Ἀξιώματα Ὑδραίων. Μισθοδοσία

Ἀξιωματικῶν. Ἀνδραγάθημα Ὑδραίων.

Οἱ κάτοικοι τῆς Ὑδρας, ἄγνωστοι εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν Πύλιν καὶ ἐπιτεθεὶν ἀφορολόγητοι, ἦσαν ποιμένες καὶ γεωργοὶ τὸ πρῶτον, ὡς προηρρέθη. Ἀπὸ δὲ τοῦ 1667 καθυπεβλήθησαν εἰς τὴν Τουρκικὴν φορολογίαν, πληρώνοντες ἑκατὸν εἰκοσι γρόσια δασμὸν (ἡμερί), τριακόσια δέκατα, καὶ τριακόσια νόμιστρα (χορτονομίην), ἀνὰ δύο γρόσια εἰς τὰ ἑκατὸν αἰγίδοπρόβατα, συνισταμένου ὅλου τοῦ ἐτήσιου φόρου εἰς ἑπτακόσια εἴκοσι γρόσια. Προϊόντος τοῦ χρόνου ἐτέθη φόρος καὶ ἐπὶ τῶν οἰκογενειῶν (χανέδων), δύο γροσίων καὶ τριάκοντα παράδων νὰ διδῇ κατ' ἔτος ἑκάστη. Ἀλλὰ τῷ 1770 ὁ ἐτήσιος φόρος ἐτριπλασιάσθη εἰς τρεῖς χιλιάδας γρόσια, πληρώνόμενα εἰς δύο δόσεις, ἐξ ὧν ἡ μὲν (Μαχτοῦ) περιελάμβανε χίλια γρόσια, ἡ δὲ (Χεδιὰ Μπαχῆ) ἑδω χιλιάδας γρόσια. Ἡ πρώτη ἡγοράζετο ἀπὸ τὸν

τόπον καὶ μεθερμηνεύεται « ἀποκοπή ἀποδεκατώσε-
ως », ἡ δευτέρα ἐσήμαινε « συγκαταβατική τιμή »·
μετ' ὀλίγον ὁμοῦς τὸ ποσὸν ἀνέβη εἰς πέντε χιλιά-
δας γρόσια, ἀποστελλόμενα κατ' εὐθείαν εἰς τὸ Τα-
μεῖον τοῦ Καπετάν Πασᾶ, ἐπικυρωθέντος διὰ φερμα-
νίου τοῦ Χασάν Πασᾶ (τοῦ ἐπωνομασθέντος Μουστά-
κα), τὸ προνόμιον νὰ μὴν εἰσπράττῃ τὸν φόρον βοε-
βόνδας, ἡ ἐνοικιαστῆς Τοῦρκος, διὰ τὰς ἐξαιρετικὰς
νῆς νήτου ἐκδουλεύσεις.

Ἄλλ' ἡ γεωργικὴ καὶ ἡ ποιμενικὴ ζωὴ ἤλθεν ἐ-
ποχὴ καθ' ἣν ὑποχωροῦσα βαθυμερὴς εἰς τὴν ναυτι-
κὴν, ἐπὶ τέλους κατέστη ἀσήμαντος. Μ' ὅλα ταῦτα
ἡ φορολογία διετηρήθη, καθόσον τὰ πέντε χιλιάδας
γρόσια ἐθεωροῦντο εἰς τὸ ἐξῆς κανονικὰ, μετὰ τὴν δια-
φορὰν, ὅτι ἐδαπανῶντο ὑπὸ τοῦ κοινοῦ εἰς ἐφοπλι-
σμὸν δέκα ἕως δεκαπέντε Λατιναδικῶν πλοίων πρὸς
ὕδροφορίαν τοῦ Στόλου χρησίμων. Ἀκολουθῶς ὁμοῦς
καθυπεβλήθη καὶ ἡ ναυτελία εἰς τὴν φορολογίαν, κα-
θόσον τῷ 1745 ἐστειλαν εἰς τὸν στόλον δέκα ναύ-
τας, τῷ 1760 ἐδιπλασιάσθησαν. Ἐπὶ δὲ τοῦ μνημο-
νευθέντος Χασάν Πασᾶ, κατὰ τὸ 1770 ἐπενταπλα-
σιάσθησαν, μέχρις οὗ ἐσχάτως τετρακόσιοι ναῦται
ἐστέλλοντο κατ' ἔτος εἰς τὸν Ὀθωμανικὸν στόλον.
Ὅτε δὲ ὁ Χασάν Πασᾶς ναυαρχῶν, ἐπέμπερθε κατὰ τὸ
1778 πρὸς ἀνάκτησιν τῆς Κριμαίας, παρέλαβε μετ'
ἑαυτοῦ, ὡς φορτηγὰ, τριάκοντα δύο Λατινάδικα τῆς
Ἰδρας, εἰς τὸν ἐφοπλισμὸν τῶν ὁποίων μὴν ἀρκέ-
σας ὁ κανονικὸς φόρος τῆς Ἰδρας, ἤτοι τὰ πέν-
τε χιλιάδας γρόσια, ἀνεπληρώθη ἐκ τοῦ ναυαρχια-
κοῦ ταμείου. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ μισθὸς τῶν
ναυτῶν ἐπληρῶνετο ἐκ τοῦ ταμείου τούτου, ὅστις
συνίστατο εἰς εἴκοσι γρόσια· ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ 20 γρό-

σια δὲν ἤρκου· εἰς τοὺς ναύτας, δυσκόλως ἐπὶ-
γαινον, ἐνεκα τοῦτου ἡ Ὑδραϊκὴ κοινότης ἡ ἀγκά-
ζετο νὰ τὰ συμπληρώῃ μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν εἰκοσι-
πέντε ἕως τριάκοντα γροσίων ἀπὸ τὸ ταμεῖον τῆς. (*)

Ἐκτοτε ἀρχεται ἡ Ἱστορία τῆς πολεμικῆς ναυτι-
κῆς τῶν Ὑδραίων, ἣν ἐξήσκησαν πολλοὶ κίς ὑπὲρ
τῶν τυράννων, καὶ ἐπὶ ἐπταετίαν, κατ' αὐτῶν τῶν
τυράννων. Ἰκανοί, ἀνδρεῖοι καὶ φιλότιμοι ἐθεωρή-
θησαν πάντοτε ἀπὸ τοὺς ναυάρχους, οὐχὶ πλέον ὡς
ραγιδέες, ἀλλ' ὡς οἰκεῖοι. Ἀπὸ τῆς ἐκστρατείας
τῆς Κριμαίας χρονολογεῖται ἡ ὑπόληψις αὕτη πρὸς
τοὺς Ὑδραίους, ὅτε κατὰ τὴν εἰς Κωνσταντινούπο-
λιν ἐπιστροφὴν των τοῖς διανεμήθησαν βραβεῖα, προ-
νόμια καὶ ἡ ἀδεια νὰ ἐνδύωνται ἐλευθέρως, ὡς οἱ
Τούρκοι αὐτοί. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἤρχισε ν'
ἀκούηται τ' ὄνομα τῶν Ὑδραίων, ὡς πολεμικῶν, κα-
θότι αὐτοὺς ἐξελέξατο ὁ Καπετὰν Πασᾶς πρὸς πλή-
ρωσιν ἑπτα πλοίων πολεμικῶν Σαλιανάδων καλου-
μένων, τὰ ὅποια προσδιορισθέντα διὰ τὴν κατάπαυ-
σιν τῆς πειρατείας, ἐξετελεσαν ἀξίως τὸ χρέος των.
Κατὰ τὸ 1769 ὅμως ἡ πείρα τῆς ἰκανότητός των,
ἐπεισε τὸν Καπετὰν Πασᾶν, νὰ ναυπηγήσῃ ἐν Ὑ-
δρα καὶ πολεμικὸν πλοῖον Καρλαγκίτζιον καλούμε-
νον, μὲ πλήρωμα ἐντελὸς Ὑδροϊκόν.

Οἱ προσεκτικοὶ παρατηρηταὶ ἤθελον ἰδεῖ κατὰ τὰς

(*) Τὰ ἐτήσια ἔσοδα τῆς Ὑδρας, ἀναλόγως τοῦ πλοητισμοῦ καὶ τοῦ
ἐμπορίου τῆς, παραβιάζόμενα μετὰ τῶν ἄλλων μαρῶν δὲν ἦσαν μεγά-
λα. Τὴν ἐποβάρυναν μόνον οἱ συμπύκτοντες πόλεμοι τῆς Βύλης, διότι
τότε ὑπεχρεῖτο νὰ πέμπῃ πολλὰς ναύτας, ἐν ᾧ ἐν καιρῷ εἰρήνης ἐ-
πὶ πλεονέκτημα τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης. Διὰ τοῦτο δὲν δυνάμεθα νὰ προσ-
διορίσωμεν ἀκριβῶς τὸ ἐλικὸν ποσόν. Τεῖτε μόνον λέγομεν, ὅτι ἐν και-
ρῷ πολέμου δὲν ὑπερέβαινε τὸ ποσὸν τῶν πεντακοσίων χιλιάδων γροσίων.
ἐν καιρῷ δὲ εἰρήνης οὐτε τὸ τέταρτον αὐτῶν.

ναυμαχίας τὸ πλοῖον τοῦτο κατασκευασθὲν ἐν εἴδει ταχυπλόου, ὡς σχιὰν τῆς Ναυαρχίδος εἰς τὴν πλευρὰν αὐτῆς ἐν καιρῷ πολέμου. Ἄν ἡρώτων μάλιστα τὸν πλοίαρχόν του, ἤθελον μάθει, ὅτι ἦτον ἐκεῖ ὡς τελευταία ἐλπίς τοῦ Καπετὰν Πασᾶ, εὐλόγως ἐλπίζοντος εἰς τὴν ἰκανότητα τοῦ ἀνδρείου πληρώματος.

Τὴν εὐνοίαν τοῦ Χασὰν Πασᾶ ἅπαντες ἐν γένει οἱ ναύαρχοι ἐξηκολούθουν ἀπονέμοντες ταῖς Ὑδραίοις κατ' ἐξοχὴν δὲ ὁ Χρυσεῖν Πασᾶς, ὅστις, ἐγκαταλιπὼν τὸ εἰρημένον Καρλαγκίτζιον τῷ 1800, κατέταξε τοὺς Ὑδραίους εἰς τὴν ναυαρχίδα, ἔχουσιν πλήρωμα ὀκτακοσίων Τούρκων καὶ ἐπτακοσίων Ἑλλήνων νησιωτῶν, δύο δὲ πλοίαρχους, ἐξ ὧν ὁ εἰς Ὑδραῖος, καὶ πολλοὺς ἄλλους Ὑδραίους ἀξιωματικούς. (*) Ἄν καὶ ὁ βαθμὸς τοῦ Ὑδραίου πλοίαρχου ἦτο κατώτερος τοῦ Τούρκου κατὰ τὸ φαινόμενον, ὡς κατέχοντος τούτου μὲν τὴν πρύμνην, ἐκείνου δὲ τὴν πρῶραν, μ' ὅλα ταῦτα ἡ πραγματικὴ διεύθυνσις ἀνῆκεν εἰς τὸν Ὑδραῖον. Εἶχον πολλὰ παραδείγματα διὰ τὴν ἐκλογὴν ταύτην οἱ ναύαρχοι καὶ πολλὰς ἀξιολόγους ἀφορμὰς.

Ὅτε κατὰ τὸ 1087 ἐν τινι πρὸς τοὺς Ρώσους ναυμαχίᾳ πεφυρακτωμένη ἐχθρική σφαῖρα, κτυπήσασα τὸ μεσαῖον ἰστίον τῆς Τουρκικῆς ναυαρχίδος, ἠ-πεῖλει τὴν μετάδοσιν τοῦ πυρός εἰς τὸ ἰστίον τὸ

(*) Ἡ μεθοδολογία τοῦ πλοίαρχου συνίστατο εἰς χίλια γράσια κατὰ μὴνα, τῶν δὲ ἀξιωματικῶν εἰς πεντακόσια, τῶν ὑπαξιωματικῶν εἰς τριακόσια, τῶν δὲ ναυτῶν εἰς ὀγδοήκοντα πάντες ὅπως ἐκαστὸν εἶχουσιν, ἤδη καὶ ἐμειοῦτο κατὰ τὴν περὶ ἰστίαν, ἐκτὸς δὲ τῆς μεθοδολογίας ἐλάμβανον καὶ ἐπιμέλειαν ἐν τῷ ναυαρχικῷ ταμείῳ ἑκατὸντα α' γράσια. Διευτὸν ἐν τῇ ναυαρχίδι ἕξ μῆνας μόνον, κατόπιν α' χειμῶνι ἀποσπλί-ζετο, τῶν ὁποίων ἔπαυεν ἡ μεθοδολογία, ἐκτὸς εἶχουσιν ἀξιωματικῶν καὶ ὀγδοήκοντα ναυτῶν διαμενόντων πάντες καὶ ἐν καιρῷ χειμῶνος.

ὁποῖον ἤρχισεν ἤδη νὰ ὑποκαίηται. Οὐδαίς τῶν Τούρκων ἐκινήθη πρὸς ἀπόσβεσιν αὐτοῦ, ἀλλ' ἕ-
στησαντο κεχηρότες, ἐν ᾧ ἡ σωτηρία καὶ τῆς ναυαρχί-
δος καὶ τῆς ζωῆς των ἐκινδύνευε. Μόνος ὁ Ὑδραῖος
πλοίαρχος Ἰωάννης Καραντάνης, προσηλωμένος
εἰς τὸν πόλεμον, καὶ ἀποσπασθεὶς ἐκ τῶν φωνῶν τῆς
ἀπελπισίας τόσων σωμάτων Τουρκικῶν πρὸς τὸ κιν-
δυνῶδες θέαμα, ὁρμᾷ κατ' αὐτοῦ, δραττόμενος πέ-
λεκυν τινα, ἀναβρίχόμενος ἐπὶ τοῦ ἱστίου, καὶ προ-
καλῶν διὰ τοῦ ἀνδρείου συνθήματος « τ ῖ κ ἄ θ ε -
» σ θ ε π α λ η κ ἄ ρ ι α », τοὺς Ὑδραῖους, ὀγδο-
ήκοντα ἐξ αὐτῶν ὥρμησαν ἐν τῷ μέσῳ τῶν φλογῶν
καὶ τῆς χαλαῆς τῶν ῥωσικῶν σφαιρῶν, καὶ μὲ πλη-
γὰς καὶ κινδύνους κατώρθωσαν τὴν ἀπόσβεσιν τοῦ
πυρὸς, πνίγοντες τὰς φλόγας μὲ μουςαμάδες καὶ
πᾶν τὸ προστυχόν. Οἱ Τούρκοι, ἐννοεῖται, ὅτι ἐξε-
πλήχθησαν, ἀλλ' ἔμειναν οἱ ἴδιοι. Ὁ Πασᾶς ὅμως,
θαυμάσας τὴν ἀνδρείαν των, εἰς μὲν τὸν Καραντά-
νην προσέφερε πολὺτιμον χατζάριον, γοῦναν πολυ-
τελεῖ καὶ ἑκατὸν χιλιάδας γροσίων εἰς δὲ τοὺς ὀγδο-
ήκοντα ναύτας μίαν ἐνδυμασίαν καὶ χίλια γροσία
εἰς ἕκαστον διὰ τὸν ἀνέλπιστον ἥρωϊσμόν των.

Ἐκ τοιούτων ἀνδραγαθημάτων, ἐννοεῖται, ἀνεπτύ-
χθη καὶ ἐθνικὴ τις φιλοτιμία μεταξὺ τῶν Ὑδραίων,
ἥτις πολλάκις ἦλθεν εἰς ἔριδας μὲ τὸν Τουρκικὸν
φανατισμόν. Οἱ Ὑδραῖοι εἶχαν προνόμια τοῦ λαμ-
πρῶς ἐνδύεσθαι, ὡς προσέπομεν. Οἱ Τούρκοι, ὡς ἀτο-
μα δὲν ἠθελαν τοιαύτην καταπάτησιν τῆς θρησκείας
των! καὶ διεγοῦνται μετοξὺ τῶν ἄλλων, ὅτι ναύτης
τις Νικόλαος Ξάνθης, διαβαίνων ἐν πρᾶσινη στολῇ(*)

(*) Τὸ πράσινον χρώμα εἰσφορεῖτο παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς ὡς ἱερὸν, διὰ
τοῦτο καὶ ἦτον ἀπαγορευμένον εἰς τοὺς Ἕλληνας.

ἄωπλος ἐκ τοῦ Φραγκομαχαλᾶ τῆς Σμύρνης, προσεβλήθη ἕνεκα τοῦ χρώματος τούτου, ἀπὸ τὸν θρασύτερον πέντε Τοῦρκων Κρητῶν, οὓς ἀπήντησε καθ' ὁδόν, εἰς τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ἐκινδύνευεν ἡ ζωὴ του, ὑπὸ τὴν γυμνὴν μάχαιραν τοῦ Ὀθωμανοῦ. Ἀλλὰ μετὰ μεγίστης ἐπιδεξιότητος ἀρπάζει αὐτὴν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ θρασυδείλου Κρητός καὶ τὸν διαπερᾷ. Ἐν τῷ ἅμα ὅμως οἱ ἄλλοι τέσσαρες σύντροφοι Ὀθωμανοί, ἐπιπίπτουσι κατὰ τοῦ Ὑδραίου μετὰ λύσης, ὅστις ὠπλισμένος πλέον ἀνθίσταται ἀνδρείως.

Στενοχωρούμενος ὅμως πανταχόθεν, ὁρμᾷ αἰφνης καθ' ἑνὸς, τοῦ ὁποῦ σχίζει τὴν κεφαλὴν, πληγόνει συγχρόνως τὸν πλησίον του μαχόμενον, καὶ ἐπὶ τέλους διώκων τοὺς λοιποὺς, ὡς ἀγέλην χοίρων πρὸς τὴν ἀγοράν. Ἐκεῖ οἱ δέιλαιοι Τοῦρκοι φεύγοντες, ἐφόνευσαν καθ' ὁδόν, πρὸς ἐκδίκησιν ἄωπλόν τινα Χριστιανόν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐκρύβθησαν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας εἰς τὰς οἰκίας των, διότι ὁ Ὑδραῖος πληροφορηθεὶς τὸ ἀνόμημά των τοὺς παρεφύλαττε, τρομάζων αὐτοὺς διὰ τοῦ παθῆματος τῶν συντρόφων των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

Τα ναυτικὰ ἀνδραγαθήματα.

Ἐξακολουθοῦντες τὴν διήγησιν τῶν ἰδιαιτέρων κατορθωμάτων τοῦ Ὑδραϊκοῦ ναυτικοῦ ἀπαντῶμεν πρᾶξεις, αἵτινες τιμῶσι πολὺ τὴν Ἑλληνικὴν ἐθνικότητα.

Ὁ Χατζῆ Λάζαρος Κατάρης περιπλέον τῷ 1795 μετ' ἡν Καροβοσαίταν του (Λατινάδικον) καλούμενον ἡ

Μπουγιάνια εἰς τὰ παράλια τῆς Ἰταλίας, προσεβλήθη κατὰ τὸ μεσονύκτιον ἀπὸ ἑν πειρατικὸν πλοῖον τῆς Τύνιδος. Οἱ ἐν τῷ πλοίῳ τούτῳ βάρβαροι, θεωροῦντες τὴν σμικρότητα τοῦ Ὑδραϊκοῦ πλοίου, καὶ λογισάμενοι αὐτὸ, ὡς ἀσφαλὴ λεῖάντων, διότι δὲν ἤλπιζόν ποτε, ὅτι ἤθελον τολμήσει νὰ κήμωσι τὴν παραμικρὰν ἀντίστασιν, εἰσεπήδησαν αἰφνης ἐντὸς τῆς Καραβοσταίας μὲ τὰ ἔρρη εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ἐπέπεσον μανιωδῶς κατὰ τῶν Ὑδραίων. Ἡ αἰφνίδιος αὕτη ἐφοδος ἐν τῷ μέτῳ τοῦ σκότους τῆς νυκτὸς κατετρόμαξε μὲν τοὺς Ὑδραίους καὶ τοὺς ἐνέβαλεν εἰς ταραχὴν καὶ ἀταξίαν, διότι τὸ πλεῖστον μέρος αὐτῶν ἐκοιμάτο, πλὴν δὲν ἀπηλπίσθησαν, ἀλλὰ δράτοντες τὰ ὄπλα ἀντηπαρετάχθησαν εἰς τὴν ὁρμὴν των, καὶ στήθος μὲ στήθος ἤρχισαν τὴν μάχην, ἥτις διήρκησε δύο σχεδὸν ὥρας, ἕως οὗ μετ' ἑκίγον ἐγέμωσι τὸ κατὰστροφμα τῆς Καραβοσταίας ἀπὸ τὰ σώματα τῶν βαρβάρων, οἵτινες καταπολεμούμενοι αὐτῷ κατὰ συνέχειαν καὶ ἀπωλέταντες δεκατρεῖς φονευμένους καὶ δεκαῆς πληγωμένους, οἱ διαμείναντες ὁδῶ συσχεθέντες, εἰσεπήδησαν ἄλλοι μὲν εἰς τὴν θάλασσαν, ἄλλοι δὲ εἰς τὴν λέμβον των, καὶ ἐσώθησαν εἰς τὸ πλοῖον των πλὴν κατακερματισμένοι, ἐφρονεύθησαν δὲ ἀπὸ τοῦς Ὑδραίους δύο καὶ δεκατέσσαρες ἐπληρώθησαν.

Τὸ αὐτὸ συνέβη ἄλλοτε καὶ εἰς τὸν Χ. Δημητράκη Ζάκαν τῷ 1800, ὅστις τὴν πέμπτην ἡμέραν τοῦ διαπλου τοῦ ἀπὸ τὴν Ὑδραν, ἐνῶ εὐρίσκετο μὲ τὸ πλοῖον του μεταξὺ Ἰταλίας καὶ Σικελίας, προσεβλήθη περὶ τὸ μεσονύκτιον ἀπὸ ἑν πειρατικὸν πλοῖον Ἀλγερινόν, τὸ ὁποῖον ὡς ἐκ τῆς θέσεώς του, βοηθούμενον ἀπὸ οὐριον ἄνεμον, ἐνῶ ὁ Ζάκας εὐρίσκετο

... ἄρ' οὐ τὸν ἐπλησίασεν, ἤρχισεν γὰρ τὸ πυροβολῆναι πρὸς τὸ μέρος τῆς πρύμνης, θηρεύων μετ' ἐπιμονῆς τὴν ἐφοδόν· ἀλλ' ὁ ἀπρόμητος Ζάκας, δορυρῳθὴς πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ὅθεν οἱ βάρβαροι ἐμελλον νὰ εἰσπηδῇτωσι, περιέμενεν αὐτοὺς ἀταράχως μετὰ τοὺς ναῦτας του, διὸ καὶ τοὺς ἀπέκρουε με ἀκατάπαυστον πῦρ.

Δίς καὶ τρίς ἐφώρμησαν οἱ Ἀλγερίνοι εἰς τὰ πλευρὰ τοῦ πλοίου του καὶ τοσάκις ἀπεκρούσθησαν· ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ εἰκοσιεῖς ἐκ τῶν βαρβάρων, ἐξαπατήσαντες τὴν προτοχὴν τῶν Ὑδραίων, ὀλίγων ὄντων, ἐπήδησαν ἀπὸ τοῦ μέρους τῆς πλώρας μετὰ ξίφει εἰς τοὺς ὀδόντας καὶ μετὰ τὰ τριμπόνια εἰς τὰς χεῖρας. Τότε ὁ Ζάκας, θεωρῶν τὸν προφανῆ κίνδυνον, δὲν ἀπηλπίσθη· ἀλλ' ἄρ' οὐ διέταξε τοὺς ναῦτας νὰ ὑπερασπίζονται τὴν θέσιν τῆς πρύμνης, ὥρμησε κατὰ τῶν εἰκοσιεῖς βαρβάρων, ὅπου ἦτον ὁ μεγαλύτερος κίνδυνος, μετὰ μόνον δεκαεῖς ναῦτας οἵτινες ἂν καὶ ὀλιγώτεροι κατὰ τὸν ἀριθμὸν ἔδειξαν μεγίστην ἀντίστασιν, καὶ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς συμπλοκῆς δὲν ἦτο παρ' ἀδιάκοπος συνέχεια προσβλημάτων τριμπονίων καὶ σπαθίων, καὶ ἔρρεε τὸ αἷμα τῶν βαρβάρων ποταμῆδόν, εἰς τρόπον ὥστε μὴ δυνάμενοι πλέον ν' ἀνθέξωσιν εἰς τὸ ἀκατάπαυστον πῦρ τῶν Ὑδραίων, ἀφ' οὗ ἔπεσαν ἐξ αὐτῶν δεκαεπτὰ νεκροὶ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, οἱ λοιποὶ γεμάτοι ἀπὸ πληγῆς μόλις ἠδυνήθησαν νὰ σωθῶσιν ἐπὶ τοῦ πλοίου των, ἀπὸ δὲ τοὺς Ὑδραίους δὲν ἐχάζθη εἰ μὴ αἷς μόνος, ἔμειναν δὲ πληγωμένοι σχεδὸν ἅπαντες.

Ὁ ῥηγὶς Ζάκας, ἐπιστρέφων ἀπὸ τὸ ταξίδιον τῆς Ἰσπανίας καὶ τὸ 1813, περιπλέων ἐξῴθεν τῆς Μισσῆνης, ἀπηντήθη παρ' ἐνὸς πολεμικοῦ Ἀγγλικοῦ (ISTOP. ΓΑΡΑΣ).

Βρικίου, ὁ πλοίαρχος τοῦ ὁποίου προσκλιθεὶς διὰ τῶν συνήθων σημείων νὰ καταβιβάσῃ τὰ πανία του, διὰ νὰ τῷ κάμῃ τὴν ἐπίσκεψιν. Ὁ Ζάκας ἔχων τὸν ἀνεμεῖον βοηθὸν δὲν ὑπῆκουσεν, ἀλλ' ἔφρευγεν, ὅσον ἡδύνατο, ὑφώσας καὶ ὅλα του τὰ πανία διὰ νὰ σωθῇ ἀπὸ τὰς χειρας του. Ὁ δὲ Ἀγγλος ὀργισθεὶς διὰ τὴν ἀπειθείαν του, τὸν κατεδίωκε μετὰ μανίας, προσπαθῶν νὰ ἐπιπέσῃ κατ' αὐτοῦ, ἅμα πλησιάσῃ διὰ νὰ τὸ συλλάβῃ αὐτανδρον, ὡς ἐνόμιζεν. Ἀμα δὲ ἐπλησίασεν ἕως βολὴν κανονίου, προσέβαλεν αὐτὸν πρὸς τὸ μέρος τῆς πρύμνης.

Ὁ Ζάκας ἄχρι τῆς στιγμῆς ταύτης δὲν εἶχε πυροβολῆσαι κατὰ τοῦ Ἀγγλου, ἀλλ' ἐπροσπάθει μόνον ν' ἀποδράσῃ. Εὗρεθεὶς ἤδη εἰς στιγμὴν πολλὰ κρίσιμον, καὶ κατανοῶν τὴν ἀναπόφευκτον ἀπώλειαν τοῦ πλοίου του, εἴτε παραδοθῇ εἴτε ζωορρηθῇ, ἀπὸ ἀπελπισίαν κινούμενος, διατάσσει πάραυτα νὰ γεμισωσι τὰ ἐπὶ τῆς πρύμνης δύο κανόνια, ἅτινα ἐτοιμασθέντα καὶ γεμισθέντα εἰς τὴν στιγμὴν μέχρι τῶν χειλέων ἀπὸ μισθράλια πάμπολλα καὶ σφαιρίδια ἀφ' οὗ ἐπεκαλέσθη τὴν θεῖαν δύναμιν καὶ ἔκαμε τὸν σταυρὸν τρις, ἐκφωνῶν μετὰ συντριβῆς « εἰς τὸ ὄνομα τῆς Παναγίας, » ἔδωκε πῦρ ὁ ἰδιος καὶ ἐρρίφθησεν διὰ μιᾶς μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας. Ὁ αἰφνίδιος οὗτος πυροβολισμὸς ἔβαλεν εἰς παντελεῆ ἀταξίαν ὅλον τὸ πλήρωμα τοῦ Βρικίου, καθότι κατακερματισθέντες ἀπὸ τὰ τῆδε κακεῖσε διασκορπισθέντα μισθράλια, εὗρέθησαν ἐν τῷ ἅμα ἐξαπλωμένοι ἐπὶ τοῦ καταστρώματος δεκατρεῖς φονευμένοι καὶ δεκαοκτὼ πληγωμένοι. Εἰς αὐτὴν τὴν σύγχυσιν, (τὴν ὁποίαν ἐπερίμενεν ὁ Ζάκας), εὐρὼν τὴν εὐκαιρίαν ἔως νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τάξιν νὰ τὸν καταδιώξωσιν, ἔφσυγε πληρῶσιτι-

ος. Τὸν κατεδίωξαν μετ' ὀλίγον, ἀλλ' ἐμπαταιώθησαν πᾶσαι αἱ προσπάθειαι τῶν, διότι αὐτὸς ἔχων οὐριον ἄνεμον ἔνεκα τῆς ταχύτητος τοῦ πλοίου του μετ' ὀλίγην ὥραν ἔγινεν ἄφαντος ἀπὸ τὴν ὄρασί των.

Ἐρχόμεθα ἤδη νὰ εἰπώμεν ὀλίγα τινα καὶ διὰ τὸ Ἀνδρέαν Μιαούλην, τὸν ὄντως ἥρωα. Διὰ νὰ περιγράψῃ τις ὅσα ἀνδραγαθήματα ἐπραξεν οὗτος ἐπ' ἐμπορίου ἤθελον χρειασθῇ βιβλία ὀλόκληρα διὰ νὰ χωρέσωσιν, ἀλλ' ἡμεῖς παρατρέχοντες τὰ πολλὰ περιγράφομεν δύο μόνον, διὰ νὰ γνωρίζῃ ὁ καθείς ἐκ τούτων ἕως ποῦ ἔφθατεν ἡ μεγαλοφυχία του.

Ἡ Ὀθωμανικὴ Πύλη ἐπαπειλουμένη συνεχῶς ἀπὸ τὴν σιτοδείαν, ἐμπόδιζεν αὐτῇρως τὴν ἐξαγωγὴν τῶν γεννημάτων ἀπὸ τὴν ἐπικράτειάν της διὰ φερμανίων, πέμπουσα συγχρόνως καὶ πλοῖα πολεμικὰ διὰ νὰ φυλάττωσιν ὅλα τὰ παράλια της. Ὅσα δὲ πλοῖα ἤθελον εὐρεθῇ μὲ φορτίον σίτου, ὄχι μόνον ἐδημεύοντο, ἀλλὰ καὶ οἱ πλοίαρχοι ὑπέκειντο εἰς κεφαλικὴν τιμωρίαν. Τὰ πλοῖα ὅμως μετῴχοντο τὸ λαθρεμπόριον τοῦτο, ὡς λίαν ἐπικερδές, καὶ μεταξὺ ἄλλων ἐφόρτωσε καὶ ὁ Μιαούλης τὸ πλοῖον του κατὰ τὸ 1802. Ἡ εἰς τὰ μέρη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας παραφυλάττουσα Κορβέττα, εἰδοποιηθεῖσα τοῦτο, ἔσπευσε κατόπιν πρὸς καταδίωξίν του καὶ φθάσασα εἰς Ὑδραν, ἠγκυροβόλησεν εἰς τὸ Μετόχιον. Ὁ Διευθυντὴς τῆς Κορβέτας, ἐπεμφεν ἀμέσως τὰς λέμβους του διὰ νὰ κατάσχῃ τὸ πλοῖον, ἀλλ' ὁ Μιαούλης, ὅστις ἦτον ἀποφασιστικὸς εἰς τὰ κινήματά του, ἀπεφάσισε νὰ μεταχειρισθῇ ἐνοπλον ἀντίστασιν, προτιμῶν ν' ἀπολεσθῇ, παρά νὰ ἐγκαταλείψῃ αὐτὸ εἰς τὴν διάκρισιν τῶν Τούρκων,

καὶ παραχεῖμα διέταξε· τὸ πλήρωμά του ὅλον νὰ ἐπιβιθασθῇ αὐθαρσὶ ἐπὶ τοῦ πλοίου. Οἱ κάτοικοι μαθόντες τὸν σκοπὸν του, ἔσπευσαν νὰ τὸν ἐμποδίσωσιν ἀπὸ τὸ τολμηρὸν κίνημά του, διότι ἦτον ἐπικίνδυνον καὶ εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὸν ὅπον. Ἄλλ' οὗτος, κρίνων ἀνάξιον τῆς φιλοτιμίας του νὰ φοβηθῇ τοὺς Τούρκους, δὲν ἔδωκεν ἀκρόασιν, πλὴν διὰ νὰ τοὺς καθησυχάτῃ « μὴ ταραττεσθε » τοῖς εἶπε, διότι σκοπεύω νὰ ὑπάγω ὁ ἴδιος νὰ παραδώσω τὸ πλοῖόν μου εἰς τοὺς Τούρκους, διὰ νὰ τοὺς ἀπαλλάξω ἀπὸ τὸν κόπον· καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἐξῆλθε μετ' ὀλίγον εἰς τὰ πηνιά. Οἱ κάτοικοι ἐνόησαν ποῦ ἔτειναν οἱ λόγοι του, διὸ καὶ ἀπεσύρθησαν εἰς τὰ πέριξ τοῦ λιμένος διὰ νὰ ἴδωσι τὸ ἀποβησόμενον. Ὁ δὲ Μισούλης ἐξελθὼν τοῦ λιμένος, διευσύνθη πρὸς τὸ μέρος τῆς Κορβέτας, περιπλέων ἔμπροσθεν αὐτῆς, δίδων νὰ ἐνοήσωσιν οἱ Τούρκοι, ὅτι τοὺς προσκαλεῖ εἰς μάχην· ἀλλ' οὗτοι γνωρίζοντες, ὅτι ἔχουν νὰ κάμουν μὲ ἄνθρωπον πολλὰ τολμηρὸν, οὔτε κὰν ἐκινήθησαν, ἀν καὶ ἐλοξοδρόμει ἔμπροσθεν αὐτῶν ἱκανὰς ὥρας, ἕως οὗ ἰδὼν, ὅτι ἔχανε τὸν καιρὸν εἰς μάτην, χαιρετήσας τὴν Γόρρα μετὰ ἑπτὰ βολὰς κινονίων, εἰς σημεῖον νίκης, ἀνεχώρησε διὰ τὴν Εὐρώπην, ἵνα πωλήσῃ τὸ φορτίον του.

Ἄλλοτε πάλιν ὁ ἴδιος Μισούλης, ἐπιστρέφων ἀπὸ τὸ ταξείδιον τῆς Ἰσπανίας, πλὴν μὲ ἄλλο πλοῖον μικρότερον, διότι τὸ πρῶτον εἶχε ναυαγήσει, (ἴδε Σελ. 52) διακοσίων τόνων χωρητικότητος, συνηγήθη ἔξωθεν τῆς νήσου Σαρδοῦς ἀπὸ πλοίων Γαλλικὸν πολεμικόν, τὸ ὁποῖον τὸν κατεδίωκεν ὅλην σχεδὸν τὴν ἡμέραν ἐπὶ σκοπῷ διὰ νὰ τὸ κυριεύσῃ αὐτανδρον, ὥς ἐφικνέσθαι. Ἄλλ' ὁ Μισούλης, μὴ θέλων νὰ συμπλακῇ